

John Carter Brown
Library
Brown University

JOHN CARTER BROWN
LIBRARY

Purchased from the
Trust Fund of
Lathrop Colgate Harper
LITT. D.

ARTYCKELEN
Ende Besluyten der Inquysitie van Spaegnien / om die vande Nederlanden te overvallen ende verhinderen.

DAt overheylighe Offitie der Inquisitie/ dat soo menichmael in syne Majesteydts Nederlanden verachtert is/ sal op dese seer expediente wijse ingheſtelt ende ghevordert worden.

1.

Men sal den Rasenden Keyser/ die leelijcken met den Ketteren int verbont is/ wijs maken ende persuaderen/ dat hy dat Rijcke eñ de geheele administratie der voorsz Nederlanden synen Soone overgebe/ want met den Keyser heeftmen tot noch toe genoech die hoope te vergheefs versocht. Met zijnen Soone die een Jonck-man is/ ende onvoorsichtich/ sullen wy/ belangende dese heylighe instellinghe/ naer onsen welbehaghen handelen.

2.

Daer naer/ als de Keyser met synen twee Susteren/ haren rechten versaeckt hebbende/ die Nederlanden verlaten/ eñ haren vertrec nemen by ons in Spaegnien: dan ist seker ende fix/ dat hy in toecomende tijdt niet wederkeeren oft schade doen en sal.

3.

Als dese sullen omgebrocht zijn/ so moeten wy den Coninck oock tot ons trecken/ ende hem houden/ dat hy voortaen niet weder en keere/ ende niet toe laten/ dat eenich Nederlander toeganck tot hem hebbe/ ofte met hem spreke.

4.

Dat den Coninck aen die Staten schrijve ende ghebiede/ dat sy met der Inquisitie ontfanghen moeten vijfthien nieuwe Bisschoppen/ die vry sullen wesen van alle weerlijcke Jurisdictien / ja oock in cause van lese Majest.

5.

Die Ondersaten der Nederlanden sullen door haer quaetheyt wederspannich worden/ ende sullen seditien ende oproer maken/ die yeghelijc (behalven den onsen) sullen aenghenaem zijn ende playsibel.

6.

De Princen ende Edelen/ Hoofdẽ ende Autheurs van deser factie ofte twist/ ende oock die Ondersaten / sullen omghebracht worden/ ende die andere sullen in orden ende reghele wederom ghestelt worden.

7.

Men sal tot onsen eyghen costen schenders der Kercken/ eñ Beeldt-stormers hueren/ die schult/ der welcke by alder werelt hatelijck is/ sal deur eenich listich middel der wederspannighen toegherekent worde/ ende soo sullen wy overwinnen moghen.

Dat

Dat alle Handel/Coopmanschap/Rijckdom/Goederen/Vryheden ẽ Privilegien te niet ghedaen worden/ende dat se alle ter uyterste armoede ghebracht werden, ende also sal het Rijcke voor ons bestandich ende vast blijven.

9.

Niemant in alle dese Nederlandẽ/behalven d'onse en sal des levens weerdich ghereken ofte geacht worden/ ende eyndelijck alle uytgeroyt werden/sulcx dat daer een nieuwe Rijck ende een nieuwe Volck sy.

10.

In desen Ampte ende Officie sal den vromen ende valianten Hertoghe van Alba wesen/ende niemandt/ oft hy oock schoon van Coninckliјcke ofte Princelijcke bloede waren/van hoe grooten stamme oft weerden hy sy oft ghehouden wort/die ooc in alderminste sakẽ zijnde/hy en worde door listicheyt omgebracht

11.

Gheen Contracten/Rechten/ Beloften/ Privilegien/ vergheving he noch solemnele versekeringe en sullen den Inwoonderen ghelden moghen, oft ghehouden worden/als alle schuldich zijnde van beyde lege Majest.

12.

Maer boven al moetmen acht nemen/datmen in dese saken/die so swaer ende ghewichtich zijn/niet met ghewelt oft tseffens voorts en vare/maer door middele/ende allenskens ende met goeder orden / op dat de Princen / Edelen/ende Ondersaten/onder malcanderen oproerich ghemaeckt worden/ende dat den eenen des anders Beul ende vervolgher sy/ tot dat den Beul selver inden laetsten gehanghen sal worden. Want inder gantscher Christenheydt en is gheen Natie die dwaser ende onvoorsichtiger sy/ende diens lichtveerdicheyt ende ontrouwe bedrogen can worden/dan dese Nederlanders: ende also straft Godt hare lichtveerdicheydt ende ontrouwe.

Besluyt des Offitiums / teghen het volck vande Nederlanden.

HEt Offitium der alder-heylighe Inquisitie/ versocht voor die tegenwoordicheyt zijnder Majesteyts te segghen ende besluyten over die grouwelijcke misdaet van afvallicheyt/ apostasien ende ketterien bedreven byden Ondersaten der Nederlanden/syne Ma. gesien ende neerstelijcken gewegen hebbende/die informatien inden name zijnder Ma. over dese saken gehat hebbende: Insgelijcx gesien hebbende die brieven/ munimenten ẽ authentijcke ende geloofweerdige bewijsen der voorsz. informatien daer by ghevoeghet/ ẽ door die Officialen der heyliger Inquisitien trouwelijc uyt den Nederlanden overgesonden/seyt ende besluyt: (in t'gene dat die Theologale professie ende die Conscientie belanghet ende betuyghet) dat alle ende yder Ondersaten der voorseyder Nederlanden/ende t'gheheele Lichaem der selver/alleenlijck uyt genomen die/die daer inder informatien bysonderlijc aengheteyckent zijn/so wel in t'aensien der gener die openbare Apostaten/Ketters ende affwijckers zijn tegen God tegen onse Moeder de heylige Kercke/ ende tegen t'gebot des Catholijcken Coninckx ende zijne gehoorsaemheyt/ als int aensien der gener die hen Catholijcken

veynsende/eñ en hebben hare schuldige plicht ende offitie niet gedaen/ waer aen sy Godt eñ synder Majest. ter causen der Catholijcker Religien ende des Eedts dien sy gedaen hebben/ schuldich waren ende ghehouden zijn te wederstaen/met alle haer crachten ende macht den ghemeynen eñ openbaren Apostaten/Ketteren eñ oproerigen/ende te verhinderen hare bose eñ afgrijselijcke feyten/t'welcke hen inden beginne der troublen licht was doende. Ter contrarie van dien hebben sy hen gantschelijc onthouden van sulcke Godtsaligen ende heyligen wederstant ende verhinderinge/eñ hier door verdienen sy geacht te wesen Fautheurs ende Autheurs der gemeynen ende openbaren Apostaten/Ketteren ende oproerigen. Die geene oor/die onder den naem der Staté/ Edelen ende der Ondersaten Requesten eñ verthoogen overgegeven/ tegen die heylige Inquisitie listichlijcken die Ketters/Apostaten ende oproerighen ontsteken ende moet gegheven hebben / hebben daer door ghecommitteert opten hoochsten graet Crimen Lese utriusque Majest. Aldus geseyt ende besloten inder Stadt van Madril den 16. Februarij Anno 1568.

Die Sententie vanden Coninck

hier op gepronuntieert.

DIe Coninckliicke Majest. gesien hebbende die Informatie by zijnen bevele geschiet / ghenomen op schandelijcke misdaet van defectie/ apostasie/ketterie/ende oproerigen/gedaen by synen Ondersaten der Nederlanden/hebbende van gelijcken gesien die brieven/ munimenten ende geloofweerdige bewijsen der voorsz. Informatie daer by gevoeghgt/ende door den Officialen der heylige Inquisitien uyt de Nederlanden trouwelijck overgesonden: Insgelijcx gesien hebbende het Godtvruchtige advijs des Officy der heyligher Inquisitien/Ende doende recht ende gherechtichejt/Eñ hier inne gebruyckende syne Coninckliicke ende volle macht/ seyt / eñ ordineert: dat alle ende eẽ yder Onderdaẽ der Nederlanden/eñ het gantsche Lichaem der selver / die alleenlijcken uytgenomen/die inder voorsz. Informatie aenghetekent zijn/welckers namen wy in tijden ende wijlen den Fiscalen onser Nederlanden sullen doen gheven/soo wel om haer ghemeynen ende openbaren Apostasie/Ketterie/ende afwijckinge/ teghen Godt/tegen onse moeder die heylige Kercke/ zijn Catholijcken ghebot/ende die gehoorsaemheydt des selven/ als oock om dat sy/die onder hun veynsen Catholijcken te wesen/haer schuldighe plicht ende officie niet ghedaen en hebben/ waer aen sy doch Godt ende synder Majest. van weghen der Catholijcker Religien ende des Eedts dien sy gedaen hebben/verbonden zijn eñ waren weder te staen/den ghemeynen ende openbaren Apostaten/Ketteren ende oproerighen/met alle haer macht ende uyterste kracht/ende te beletten hare booshejt/twelck hem inden beghinne der troublen ende oproeren licht eñ sonder eenige swaricheyt doenlijck was: Ter contrarien van dien / sy hebben hen gantschelijck sulckes heyligen wederstants ende verhinderinge onthouden/jae zijn daer over verblijt geweest/ ende zijn daeromme met recht ghehouden voor Fraudeurs ende Voorstanders der voorsz. gemeynen ende openbaren Apostaten/Ketteren ende oproerighen/t'sy oock die gene/die onder den naem der Staten/

78-168

ten/Princen/Steden/Edelmans/ en Ondersaten Requeste Vertoch teghen die heylighe Inquisitie overgegheven/hebbende t'herte ende den moet der Apostaten/Ketteren/ende oproerigen/onder t'decksel der Godtsalicheyt ontsteken/hebben gecommitteert die grouwelijcke sonde van beyde lese Majest. Die selve/ende eenen yeghelijcken sonder eenich aensien oft respect/t'sy Mans oft Vrouwen/Jonck oft oudt/condemnerende in pene ende straffe die nae rechte gheordineert zijn teghens soodanighen zijne Majest. die met sulcke rustighe sententie teghen den toecomenden tijt alle nacommers te verschricken vooorneemt/wilt ende ordineert: dat die peyne ende straffe deser Sententien volcomelijck ende op't upterste uytgevoert sal worden/ doch na sulcken orden ende manieren als aen den Fiscalen onser Nederlanden/in tijden ende plaetsen te kennen ghegheven sal worden. Aldus gheoordelt inder Stadt van Madril den 16. dach Februarij Anno 1568.

F 608
A 791 e 2